

МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – третій (освітньо-науковий) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – доктор філософії
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – С4 Психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ОДЕСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Голова Вченої ради

_____ **В'ячеслав ДАВИДЕНКО**
(протокол від __.__.2025 року № __)

Освітня програма вводиться в дію з 202__року

Ректор _____ **В'ячеслав ДАВИДЕНКО**
(наказ від __.__. 2025 року № __)

Освітньо-наукова програма «Психологія» підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальності С4 Психологія розроблена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 646. та робочою групою у складі:

Гарант:

Кобець Олександр Володимирович – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ

Члени групи:

Астремська Ірина Володимирівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ

Бабчук Олена Григоріївна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ

Гульбе Ольга Анатоліївна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ

Матієнко Тетяна Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ

Пасько Ольга Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ

Прудка Людмила Миколаївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки Одеського державного університету внутрішніх справ

Освітньо-наукова програма для підготовки здобувачів вищої освіти на третьому рівні за спеціальністю С4 «Психологія» містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форм атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; перелік нормативних документів на яких базується освітньо-наукова програма.

Програма відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

І. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

зі спеціальності С4 Психологія

1. Загальна інформація	
Заклад вищої освіти та структурний підрозділ	Одеський державний університет внутрішніх справ, відділ аспірантури (ад'юнктури) і докторантури
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С4 Психологія
Форми здобуття освіти та розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них	Очна (денна) – 4 роки Заочна – 4 роки
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з психології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти доктор філософії Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини Спеціальність – С4 Психологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 45 кредитів ЄКТС, 4 роки.
Наявність акредитації	Немає
Цикл / рівень програми	FQ-EHEA – третій цикл, QF-LLL – 8-й рівень, НРК України – 8-й рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
Мова(и) викладання	Українська та англійська мова
Термін дії освітньої програми	З 2025 року до оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://oduvs.edu.ua/navchalno-metodichnij-viddil/navchalno-metodichna-robota/
2. Мета освітньої програми	
Метою освітньої програми є підготовка компетентних, етично відповідальних і професійно мобільних фахівців у галузі психології, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері психологічної науки й практики, здійснювати науково-дослідницьку та інноваційну діяльність, впроваджувати сучасні технології психологічної допомоги, забезпечувати розвиток особистості, соціальних груп і організацій, а також сприяти сталому розвитку суспільства. Програма орієнтована на формування цілісної системи професійних компетентностей, необхідних для ефективної наукової, освітньої та практичної діяльності психолога.	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Об'єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності. Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати комплексні

	проблеми у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; фізіологічні основи психічних процесів, психологічні аспекти виникнення та перебігу порушень психічної діяльності; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо. Методи, методики та технології: методи теоретичних та емпіричних досліджень, аналізу даних, технології психологічної допомоги, сучасні цифрові технології. Інструменти та обладнання: психодіагностичний інструментарій, прилади для психологічних досліджень, комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання; системи пошуку та обробки інформації; програми статистичної обробки та візуалізації даних.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма
Основний фокус освітньо-наукової програми та спеціалізації	ОНП спрямована на поглиблену науково-теоретичну та дослідницьку підготовку фахівців у галузі психології, що передбачає опанування сучасних наукових концепцій, методологій і технологій психологічних досліджень, розвиток здатності до самостійного наукового пошуку, інтерпретації складних психічних явищ та створення нових психологічних знань. Програма орієнтована на формування високого рівня дослідницької культури, наукової етики, критичного мислення та вміння генерувати інноваційні підходи до розв'язання актуальних проблем психологічної науки і практики.
Особливості програми	Унікальність освітньо-наукової програми полягає в її дослідницько-інноваційній та практико-орієнтованій спрямованості. Програма поєднує глибоку теоретичну підготовку з активною участю здобувачів у психодіагностичній, експериментально-дослідницькій та проектно-аналітичній діяльності, що забезпечує формування високого рівня професійних і наукових компетентностей. Особливий акцент робиться на опануванні сучасного психодіагностичного інструментарію, методів емпіричного дослідження, психометрії, технологій психологічної допомоги та цифрових методів збору та аналізу даних.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування випускників	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких установах і організаціях, наукових консультантів в органах влади, установах та організаціях.
Академічні права випускників	Доктор філософії може здобувати науковий ступінь доктора наук та додаткові кваліфікації у системі освіти дорослих.

Подальше навчання	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання є студентоцентрованим, практико-орієнтованим, скерованим на особистісний саморозвиток здобувачів вищої освіти. Освітній процес здійснюється за такими формами навчання як: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи, групові та індивідуальні консультації. Основними видами навчальних занять є: лекційне заняття; семінарське, практичне, бінарне, тренінг, консультація. У межах ОНП створено умови для дистанційного викладання та навчання, яке здійснюється за підтримки спеціалізованої освітньої інформаційно-телекомунікаційної системи МІА: Освіта. Освітній портал МІА: Освіта містить спеціальний інформаційний ресурс, на якому в повному обсязі розміщуються навчальні курси та інші електронні освітні ресурси для здобуття освіти; забезпечує безоплатний і вільний доступ зареєстрованих користувачів згідно з їхнім освітнім статусом/роллю та категорією до інформації, що в ній міститься.
Оцінювання	Система оцінювання передбачає накопичення 100 балів з кожної навчальної дисципліни, які перераховуються в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно» «незадовільно») та шкалу оцінювання ЄКТС (A, B, C, D, E, F, FX). Оцінювання результатів навчання відбувається за результатами поточного (аудиторна робота, самостійна робота, наукова робота) та підсумкового (заліки, екзамени, захист практики) контролю. Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють співвідношення між вимогами до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача вищої освіти за Національною рамкою кваліфікацій і показником оцінки в балах. Види оцінювання: періодичне – у виді щорічної атестації; підсумкове – попередній захист дисертації; остаточне – публічний захист дисертації.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального

	культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності. СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним. СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності. СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства
7. Програмні результати навчання	
Результати навчання за спеціальністю (РН)	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи,

	розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів. РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій. РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	У реалізації компонентів освітньо-наукової програми беруть участь науково-педагогічні працівники університету, які працюють за основним місцем роботи, мають відповідну фахову підготовку, наукові ступені доктора наук, доктора філософії (кандидата наук), вчені звання професора, доцента, значний досвід наукової, дослідницької та практичної діяльності у галузі психології, а також здійснюють науковий супровід, консультування та експертизу дослідницьких проєктів здобувачів.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база Одеського державного університету внутрішніх справ є державною власністю і включає в себе об'єкти рухомого та нерухомого майна (будівлі, споруди, комунікації, обладнання, транспортні засоби) та інше майно, яке перебуває у користуванні факультетів, відділів, кафедр і служб та зараховане на балансовий облік. Фінансування університету здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, які виділяються МВС України, а також за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та нормативним документам університету. Учасники освітнього процесу забезпечені безкоштовним доступом до всіх інформаційних ресурсів університету. Відкритий доступ до повнотекстових електронних версій наукових, навчальних та навчально-методичних праць

	науковопедагогічних працівників університету здійснюється з використанням репозитарію ОДУВС, доступ до якого можливий з будь якого девайсу 24/7 за умов наявності Інтернет. Електронний архів функціонує на платформі DSpace і є частиною загального електронного інформаційного ресурсу університету. Освітній портал МІА: Освіта містить спеціальний інформаційний ресурс, на якому в повному обсязі розміщуються навчальні курси та інші електронні освітні ресурси для здобуття освіти; забезпечує безоплатний і вільний доступ зареєстрованих користувачів згідно з їхнім освітнім статусом/роллю та категорією до інформації, що в ній міститься. Для проведення якісної діагностики знань здобувачів вищої освіти протягом навчання та з метою об'єктивного незалежного оцінювання в Одеському державному університеті внутрішніх справ функціонує екзаменаційний центр. Для перевірки дотримання принципів академічної доброчесності використовується ліцензійний програмний продукт «StrikePlagiarism.com».
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність в Одеському державному університеті внутрішніх справ.
Міжнародна кредитна мобільність	Одеський державний університет внутрішніх справ створює можливості для отримання досвіду міжнародної співпраці та навчання, шляхом укладення меморандумів, договорів, угод із міжнародними закладами вищої освіти та організаціями.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено
10. Форми атестації здобувачів вищої освіти	
Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері психології або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).
11. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	
Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів: 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;	

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за освітньо-професійною програмою;
6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
7) забезпечення публічності інформації про освітньо-професійну програму, ступені вищої освіти та кваліфікації;
8) забезпечення ефективної системи запобігання порушенням вимог академічної доброчесності з боку працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;
9) інших процедур і заходів.
Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти

12. Перелік компонент освітньо-наукової програми				
Код	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма контролю	Послідовність вивчення (семестр)
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ				
ОК 01	Іноземна наукова мова	6	екзамен	1,2
ОК 02	Філософія у психології	3	залік	1
ОК 03	Методологія наукових досліджень	3	екзамен	2
ОК 04	Українська наукова мова	3	залік	2
ОК 05	Сучасні методи дослідження в психології	3	залік	1
ОК 06	Практикум з організації психологічних досліджень	3	екзамен	2
ОК 07	Теорії та концепції пізнання психічних явищ	3	екзамен	2
ОК 08	Актуальні проблеми сучасної психології	3	залік	1
ОК 09	Освітні технології та інновації у викладанні психології	3	залік	1
ОК 10	Науково-дослідна практика	3	залік	3
<i>Загальний обсяг обов'язкових компонент: 33 кредити (73%)</i>				
Вибіркові освітні компоненти вільного вибору аспіранта/ад'юнкта*				
ВК 1		3	залік	3
ВК 2		3	залік	3
ВК 3		3	залік	3
ВК 4		3	залік	3
<i>Загальний обсяг вибірових компонент: 12 кредитів (27%)</i>				
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ:			45 кредитів	

* Здобувачі вищої освіти обирають освітні компоненти загальним обсягом 12 кредитів ЄКТС з каталогу вибірових освітніх компонентів.

II. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Семестр	Послідовність вивчення освітніх компонентів
1 семестр	ОК 01, ОК 02, ОК 05, ОК 08, ОК 09
2 семестр	ОК 01, ОК 03, ОК 04, ОК 06, ОК 07
3 семестр	ОК 10, ВК 1, ВК 2, ВК 3, ВК 4

III. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

1. ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.
2. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ceed970-518f-11e7-a5ca-01aa75ed71a1/language-en>.
3. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО). URL: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf.
4. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО). 2011. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-2011-en.pdf>.
5. Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014 № 556-VII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004.
6. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380.
7. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.
8. Національна рамка кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції постанови КМУ від 12 червня 2019 р. № 509). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2019-%D0%BF#n5>.
9. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015>.
10. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 646 «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти» <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/053-Psykholohiya-dok.filos-647-20.07.2022.pdf>
11. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах). Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>.
12. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії. Постанова Міністрів України від 12 січня 2021 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#top>
13. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 № 600 (у редакції наказу

Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 № 1254), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 21 червня 2019 р.).

14. Національний освітньо-науковий глосарій. К.: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 524с.
https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/715512/1/Glosariy_Full_Fin.pdf